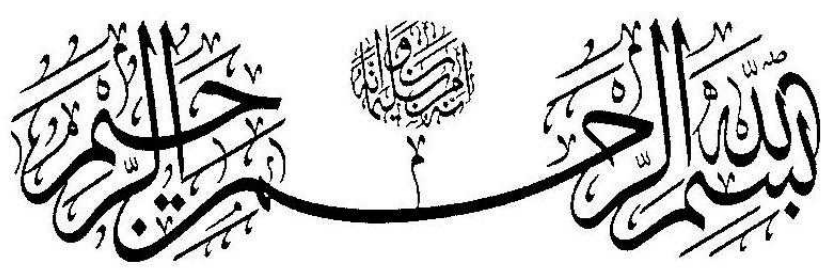

ذی القعدة ۱۴۰۰

احکام و آثار انجماد انسان در فقه و حقوق ایران

با رویکردی به حقوق آمریکا

www.ketab.ir

دکتر ندا ستوده روش

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

انتشارات سرافراز

احکام و آثار انجماد انسان در فقه و حقوق ایران با رویکردی به حقوق آمریکا

- ✱ تالیف: ندا ستوده روش (عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج)
- ✱ ناشر: سرافراز
- ✱ تعداد صفحات: ۲۶۷ صفحه
- ✱ نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
- ✱ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۴۴۹-۴
- ✱ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- ✱ قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای مولف محفوظ است.

سرشناسه	: ستوده روش، ندا
عنوان و نام پدیدآور	: احکام و آثار انجماد انسان در فقه و حقوق ایران با رویکردی به حقوق آمریکا/ندا ستوده روش
مشخصات نشر	: کرج: سرافراز، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	: ۲۶۷ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۴۴۹-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سرمایه‌یستی (فقه)
موضوع	: Cryonics (Islamic law)
موضوع	: سرمایه‌یستی
موضوع	: Cryonics
موضوع	: سرمایه‌یستی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Cryonics -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: انجماد منی
موضوع	: Frozen semen
موضوع	: سرمایه‌یستی -- قوانین و مقررات -- ایالات متحده
موضوع	: Cryonics -- Law and legislation -- United States
موضوع	: حقوق تطبیقی
موضوع	: Comparative law
رده بندی کنگره	: ۶/BP۱۹۸
رده بندی دیویی	: ۳۷۹/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۴۸۵۲۴

چکیده

مقدمه تحلیلی

فصل اول: کلیات و مفهوم‌شناسی

۱۸

گفتار اول: مفهوم‌شناسی

۱۸

مبحث اول: کرایونیک

۱۸

بند اول: کرایونیک در لغت

۱۸

بند دوم: کرایونیک در اصطلاح

۱۸

مبحث دوم: مرگ

۱۸

مبحث سوم: اجل

۱۹

بند اول: اجل مسمی

۱۹

بند دوم: اجل معلق

۱۹

مبحث چهارم: موت حکمی

۲۰

مبحث پنجم: موت فرضی

۲۰

گفتار دوم: اقسام انجماد

۲۰

مبحث اول: انجماد سلول‌ها

۲۰

مبحث دوم: انجماد رویان

۲۱

مبحث سوم: انجماد اندام و بافت‌های بدن

۲۲

مبحث چهارم: انجماد جنین

۲۲

مبحث پنجم: انجماد جنین انسان

۲۲

مبحث ششم: انجماد جنین حیوان

۲۲

مبحث هفتم: انجماد حیوان

۲۳

مبحث هشتم: اقسام انجماد انسان

۲۳

بند اول: انجماد انسان زنده

۲۴

بند دوم: انجماد انسان مرده

۲۵

مبحث نهم: اقسام کرایونیک از جهت اغراض

۲۵

مبحث دهم: تاریخچه پیدایش کرایونیک

۲۶	مبحث یازدهم: ماهیت کرایونیک
	فصل دوم: رویه‌ها و روش‌های انجماد: روش‌های آلکور در فرآیند انجماد
۳۴	گفتار اول: مواردی در حمایت از قلب و ریه
۳۴	گفتار دوم: آماده برای انجام کار: «استندبای»
۳۴	گفتار سوم: تثبیت‌کننده
۳۶	گفتار چهارم: حمل و نقل
۳۷	گفتار پنجم: تزریق کرایوپروتکتیو
۳۸	گفتار ششم: خنک شدن
۳۸	گفتار هفتم: مراقبت‌های طولانی‌مدت
۳۹	گفتار هشتم: مواردی بدون پشتیبانی قلبی ریوی
۴۰	گفتار نهم: انجماد بافت مغز
۴۱	گفتار دهم: فرآیند انجام نوروپریزرویشن با استفاده از فناوری ویتریفیکیشن
۴۲	گفتار یازدهم: اهم مفاد قرارداد انجماد
	فصل سوم: وضعیت حیاتی انسان منجمد شده
۴۸	گفتار اول: معنای لغوی مرگ و حیات
۴۸	گفتار دوم: تعریف مرگ از نظر پزشکی
۴۹	مبحث اول: علائم مرگ ظاهری
۵۰	مبحث دوم: علائم مرگ قطعی
۵۰	گفتار سوم: حیات از نظر پزشکی
۵۰	مبحث اول: حیات کامل جسد
۵۱	مبحث دوم: حیات نباتی مستمر
۵۱	مبحث سوم: حیات عضوی
۵۱	مبحث چهارم: حیات بافتی
۵۲	مبحث پنجم: حیات سلولی
۵۲	گفتار چهارم: حیات و موت در قرآن و روایات
۵۶	گفتار پنجم: تشابه مرگ و خواب
۵۷	گفتار ششم: سکره موت

۵۸	گفتار هفتم: حقیقت روح
۶۰	گفتار هشتم: حیات و موت از دیدگاه فقهاء
۶۰	گفتار نهم: انواع حیات و موت در فقه
۶۱	مبحث اول: حیات مستقر
۶۳	مبحث دوم: حیات غیرمستقر
۶۵	گفتار دهم: وضعیت بیمار منجمد از جهت حیات و مرگ
	فصل چهارم: بررسی مشروعیت انجماد انسان از دیدگاه فقهی
۷۰	گفتار اول: اصول مبنایی حقوق بیمار در فقه
۷۰	مبحث اول: اصل احترام به اختیار فرد
۷۴	مبحث دوم: اصل سودمندی و عدم اضرار
۷۹	مبحث سوم: اصل عدالت
۸۲	مبحث چهارم: ممنوعیت خودکشی و لزوم درمان
۸۴	مبحث پنجم: حق حیات و حرمت قتل نفس
۸۶	مبحث ششم: وجوب درمان بیمار
۸۸	مبحث هفتم: قاعده نفی عسر و حرج
۸۹	گفتار دوم: مصادیق حقوق بیمار در فقه
۸۹	مبحث اول: کرامت انسانی
۹۱	مبحث دوم: برقراری ارتباط مناسب با بیمار
۹۳	مبحث سوم: رازداری
۹۴	مبحث چهارم: حریم خصوصی
۹۷	مبحث پنجم: رضایت آگاهانه و آزادی انتخاب
۹۸	مبحث ششم: توجه به معنویت و روحیه دادن به بیمار
۹۹	مبحث هفتم: برخورد مطلوب با بیمار
۱۰۰	مبحث هشتم: عدالت اجتماعی
۱۰۲	گفتار سوم: ادله عدم جواز کرایونیک
۱۰۲	مبحث اول: کتاب
۱۰۲	بند اول: آیه نهی از القاء در مهلکه

- ۱۰۵ بند دوم: آیات حرمت قتل نفس
- ۱۰۶ مبحث دوم: روایات
- ۱۰۷ مبحث سوم: خطریذیری کرایونیک
- ۱۰۸ مبحث چهارم: عدم جواز اضرار به خود و دیگران
- ۱۰۹ مبحث پنجم: نفویت تکالیف واجب
- ۱۱۰ مبحث ششم: تغییر مفهوم مرگ
- ۱۱۰ مبحث هفتم: حیف و میل اندام
- ۱۱۱ گفتار چهارم: ادله جواز کرایونیک
- ۱۱۱ مبحث اول: آیه ۳۲ سوره مائده
- ۱۱۲ مبحث دوم: روایات
- ۱۱۳ مبحث سوم: حدیث لا ضرر و لا ضرار فی الإسلام
- ۱۱۳ مبحث چهارم: قاعده نفی عسر و حرج
- ۱۱۵ مبحث پنجم: حکم عقل
- ۱۱۵ مبحث ششم: تقدم وجوب حفظ جان در تراحم با احکام دیگر
- ۱۱۶ مبحث هفتم: جواز اقدامات پزشکی در هنگام ضرورت
- مبحث هشتم: اولویت جواز انجماد نسبت به جواز جدا کردن دستگاه‌های پزشکی زنده نگه دارنده از بیمار
- ۱۱۶
- ۱۱۷ گفتار پنجم: نظرات فقهای شیعه مذهب
- ۱۲۲ گفتار ششم: نظرات فقهای اهل سنت و سایر مذاهب
- فصل پنجم: بررسی مشروعیت انجماد انسان از دیدگاه نظام حقوق بشر بین‌الملل
- ۱۳۴ گفتار اول: حق بر سلامت در قامت مبنای اصلی حقوق بیماران
- ۱۳۷ مبحث اول: مناسبات هنجارهای حقوق بشر و حقوق بیماران
- ۱۳۸ مبحث دوم: حقوق بشر قابل اعمال
- ۱۴۱ گفتار دوم: مصادیق حقوق بیماران در پرتو نظام حقوق بشر بین‌المللی
- ۱۴۱ مبحث اول: حق حیات
- ۱۴۲ مبحث دوم: ممنوعیت آزار، شکنجه و رفتارهای ظالمانه یا غیرانسانی
- ۱۴۳ مبحث سوم: اصل عدم تبعیض

چکیده

کرایونیک یک نوع محافظت از انسان محسوب می‌شود. در فرآیند کرایونیک پس از توقف قلب و ریه و قبل از توقف مغز بدن انسان در دمای بسیار پایین (-196°C) به حالت انجماد در می‌آید تا از این طریق امکان جلوگیری از فساد سلول‌های زنده فراهم شود. در واقع با این فرآیند می‌توان، بدن انسان را تا زمانی که راهکار درمانی برای مشکلات و بیماری‌های خاص پیدا شود حفظ نمود و امکان احیاء را در آینده فراهم کرد. پژوهش حاضر که با روش توصیفی - تحلیلی گردآوری شده است تلاش می‌کند تا تبیین فرآیند انجماد انسان و بررسی وضعیت حیاتی فرد در هنگام انجماد به بیان احکام و آثار انجماد انسان در فقه و حقوق ایران با رویکردی به حقوق آمریکا بپردازد.

یافته‌ها بیانگر آن است که در هنگام انجماد براساس عرف پزشکی، شخص زنده است و از جهت فقهی می‌توان گفت؛ چنین شخصی از حیات غیرمستقر برخوردار است و فرد دارای حیات غیرمستقر در حکم مرده فرض می‌شود. بنابراین آثار حقوقی انجماد با فرض حیات غیرمستقر و موت حکمی بیان شده است. در خصوص مشروعیت یا عدم مشروعیت کرایونیک، دو دیدگاه وجود دارد. قائلین به عدم جواز کرایونیک به آیه «قتل نفس»، «القای در مهلکه» و روایاتی در این زمینه تمسک جستهند در مقابل عده‌ای دیگر از فقها با استناد به آیات و روایات مختلف از جمله آیه «من أحياء الناس» به جواز فرآیند انجماد، حکم کرده‌اند که با بررسی ادله به نظر می‌رسد قول به جواز کرایونیک بیمار لاعلاج از قوت بیشتری برخوردار است.

از جهت اخلاقی نیز شاید بتوان گفت؛ از آنجا که کرایونیک براساس اصول اخلاق پزشکی صورت می‌پذیرد و این اصول سه‌گانه احترام به اختیار فرد، سودمندی و عدم اضرار و عدالت در مکاتب و ایمان الهی خصوصاً مکتب حیات بخش اسلام از پشتوانه محکم‌تری برخوردار هستند، می‌تواند از این حیث در جوامع انسانی، موجه قلمداد شود.

در آمریکا به عنوان یکی از کشورهای پیشگام در این زمینه، قانون خاصی در این خصوص وجود ندارد. البته برخی معتقدند قوانین خاص به این معنا نیست که هیچ قانونی قابل اعمال بر انجماد نباشد؛ چرا که انجماد با اشخاصی که از لحاظ قانونی مرده محسوب می‌شوند سر و کار دارد و سازمان‌های سرمایه‌یستی باید به قوانین ناظر به سلامت و بهداشت عمومی و قوانین ناظر به تشریح جسد توجه داشته باشند.

کلیدواژگان: احکام، آثار، انجماد انسان، کرایونیک، حقوق ایران، حقوق آمریکا